

Kempische Kelènder

Frans Hoppenbrouwers

Jannewarri

't Nuw jaor is in goeien doen geborre,
hoewèl de kachel almèr harder loeit
en de bezùrgdhè in de naachte groeit:
de Dommel is bekant al toegevroorre.

Al higg't daglicht wa án duur gewonne,
de wijnter hèlt 't vrieze hil strak vaast
en dè bezùrgt 't jong schot gróóte laast:
krèk of ie lang op wirvraok hi gezonne.

'n Goei vertrùuwe splèt d'n hardste stéén:
al zaog ik graon stán stèrve in de vore,
in dè gelóóf klaogt niemes stéén en béén.

In mè begient 't vurjaor zocht te glore:
'n bietje hoop, te kóóp ofwèl te léén,
en niemes kan dè nog de grond in bore.

Fibbrewarri

't Lichtmes hi de naachte ángesneeje
en pùlkte laog vur laog 't donker los.
't Urst herlèèft 't hást gestùrve bos,
de mèlle flùt wir zochjes z'n gebeeje.

Bléék licht vèlt op 't nirgedrukte mos
dè alwir rècht kumt um zich án te kleeje
mi gruun fluweel èn ùt zichzèlf te treeje:
'n mat van róód mee 'ne gezondem blos.

Hoewèl de wijnter ondergronds nog gromt,
rùik ik toch in de vurjaorslucht de waore
vèrkesmèst. Èn m'n wanhoop is verstomd.

In mè kumt stilán de goei zin gevaore
nou al 't kaoi rap nor 't noorde strómt,
wornao 't weer gevuuglek op kan klaore.

Mèrt

Kenmèrkend is die wisseling van waacht,
róetzwarte wolke die de zon verdrève,
de lenteson die ons wir in kumt vrève,
dè zij 't waar die knaogde án de naacht.

De zwarte wolke lóósde wir hun vraacht,
mèr dur de zon zal al 't gruun beklève.
't Licht prebeert de rúimtes in te lève,
't wáttèr spuult mee ongebonde kraacht.

In mè is mánd nao mánd de wens gegroeid
um nog wir 's 'n vurjaor mee te maoke.
Ik zie tevreeye hoej 't spéénkrùid bloeit,

begroet de zon die ès 'n klimmend baoke
de lucht in gi èn zich meej ons bemoeit:
zij zuukt ons strak bekèrelend te raoke.

April

De malsighè van dees gestrest seizoen
veraast me nie, die waar d'r irder al.
Ik heug me ók d'n tèèd van 't verval
die zonder reeye wir z'n wèrk zal doen.

Hil èfkes pruuf ik van ontbottend blad,
't hóg en schèl geroep van roek en ral,
ès of dees vurjaor úwwig vórt gán zal,
di gróót memènt evèl gin ènd mir had.

Hil díep in mè groeit 't vertrúiwe án,
't vaast gelóóf dè 't wèl góed zal komme,
umdè we wir de góeie kant op gán.

't Vuult ès bótter en ès vètte romme
nou alles wir vol blad en bloem kumt stán,
't wijnterlééd vur èfkes zal verstomme.

Mèi

Van vèttighè drùpt de gekróónden tèèd
van dees hil mánd die ik 'ne zége noem
en die ik um z'n mand vol deugde roem:
de mèi ruupt alle daog van wit en wèèd.

De mèi rakt nooit de éige glorie kwèèt,
zólang de bie op zuuk nór hónning zoemt,
de kikkvors plompend in de vijver ploempt,
zóde ik 't wijnterweer vurgóed vergéét.

'n Gróót gelóóf hi in mè postgevat
nou de goei dinger zich bereid verklaore
hil lang te blève: baokes op 't pad

die schón èn úwwig án de jonkhè paore,
èsòf d'n tèèd gin rècht van sprèken had.
D'n óuwerdom wil daor íet van bewaore.

Juni

De zómmer hi zich nór de zon geplóid
um góed 't ongezééfde licht te vange
en te voldoen án 't vurzien verlange
nó geurig gras dè nóddig moet gehóid.

Ooit wier di licht gekétend en gekóid
èn in de kèrkers van 't zwart gevange:
we leken án 'ne zèèjen draod te hange
die brèke zow ès strak 't lot zich plóit.

Díep in de ziel ontkiemt 't hèllich vuur
dè ès 'n godslamp úwwig brande zal
èn altè borg zal stán vur tèèd en duur.

De zon zal vórtdoen en kent gin verval,
d'n aovend rekt zich ùt nór't laote uur,
de maon verstoopt zich in n'n èike wal.

Juli

De nirgang wurdt vurzichtig ingezet
al hi de zon de wil nog en de kraacht
um èlken dag te knaoge án de naacht,
wars van de ùtgeharde zómmerwet.

Wie hi de wèèzers van de klok verzet,
wie vèècht nog tege kaod en overmacht?
Wie van de hitte nór verlichting smacht
wurdt onder druk van dag en uur geplet.

Ès látter dan in ons d'n aovend dalt,
'ne zochtem bries de lijndeblaor beroert,
kumt iederéén die nór verkoeling talt

onder d'm bóm wor nou de tortel koert.
Èn ès de maon van witte lùister stralt,
worre we stil, toe in ons hart geroerd.

Augustus

D'r kroop al veul verdorring in de daog,
'n sórt verstarring in de lóóp van tèèd.
Wie nie ontspoorde rakte vuling kwèèt:
't is dúrrúm dè'k me nie mir bùite waog.

Gin mens hurt dè ik um verkoeling vraog,
gin wolk die nog 'n hèndje toe wil stèke,
gin zuchje wijnd dè 's bezùrgd kumt kèke.
Wa hèlpt 't, ès ik unnen dag lang klaog?

D'r kumt in mè 'n nuuw gelóóf nór bove
ès ik in hùis, gerdèene himmel dicht,
'n bild krèèg van besnùwde wijnterhove.

Ik hul me in 'n klééd van killer licht
èn ùt de schaauw kumt rulle snùw gestove,
ès 'n vurbarrig, wijnters weerbericht.

Septèmber

De ógstmánd makt zich van de zommer los,
de raome stán wir ope zonder horre.
't Is vural 'n vraog van zèn of worre
die ronddwált dur 't stilán zwèègend bos:

d'r zèilt 'n blad nor 't al wochtend mos.
Ofschón 'r zuutjesán al lóóf verdorde,
blè toch 't wochte op de woeste horde:
d'n hèrfst góit dan de zworste trosse los.

D'r lèèft in mè 'n vrimd sórt onbehaoge,
'n díep gevuul dè ámmel án me knaogt,
de poort wèèd opent nó de leste vraoge.

Mèr in de schaduw die de koelte draogt
èn bóói is van 'n hil stèl inder daoge
verman ik me: wir iemes die nie klaogt.

Oktober

De wèènmánd tovert nou in gèèl en róód,
veul strúike kleeje zich in fèller kleure
die zèlfs 'nen óuwe mens op kanne beure:
d'n hèrfst sti stiekem vur 'ne stillen dóód.

Ik schóuw de wolke èn de gróte stóót
van vogels die hil't hèrfstetek gebeure
trúwhartig overdoen, tot in d'n treure,
umdè de treklust ándringt: hóge nóód.

D'r schùilt in mè 'n góed verbürge plèk
wor ik nie over praot, 't zal nie baote.
Ik volg de vlucht van kranen op d'n trek:

de v-vurm krè de leste daoge gaote
die veul gán lèèke op de witte vlèk
die ik strak, gèr of nie, zal ope laote.

Nóvèmber

D'n tèèd stèkt de klaroen der eindighè,
gedachtenis aan hun die vur ons ginge.
Lát ons vur die verdwalde mense zinge
die ons zèn vurgegán in d'ùwwighè.

Gedenk de mens, zie z'n verlaotenhè.
Wa rèst ons dan irbiedig nir te kniele,
meej ándacht vur die weggevalle ziele,
want dóód zèn is evèl gin klènnighè.

Dè ik wir 'an 't graf ben toegekemme,
kumt dur de zwarte kraaien in de lucht
die hun gekraas alwir hebbe hernomme,

al drèèvend op de wijnd die ès 'ne zucht
de urste daog wèl nie mir zal verstomme.
't Vuugt me nie, dè èndejaorsgerucht.

Dissèmber

De fistmánd hult zich daog al in 't dùister,
van ginne vogel hurde nog gezang.
Dees is gin stilte wor ik nó verlang:
alléén de wijnd makt 'n hil zocht geflùister.

Ik lóóp wa dur 't leeg en zwèègend vèld
èn denk án dinge die ik hier nie noem.
Ik zuuk de vogel en ik zuuk de bloem,
vervloek de wijnter die vur mè nie tèlt.

Ik weet 't, strak vèlt 'r wir íet te viere,
dan kumt dè jaorlekse gebórtfist,
de vrouwe gán in hùis alles versiere.

Èn't fist dè ik nog nooit nie heb gemist
is 'óud en nuw' meej ólliebol en borrel,
't zaolig ùtènd wor ik nooit án morrel.